

ISSN №1563-2415

Алматы экономика және
статистика академиясы

Алматинская академия
экономики и статистики

Ежеквартальный научно-практический журнал

Статистика, учет и аудит

1(40)/2011

СТАТИСТИКА,
ЕСЕП ЖӘНЕ АУДИТ
1 (40) 2011

Тоқсан сайын шығатын журнал
1999 жылдан бастап шыға бастады
Құрылтайшысы:
«Алматы экономика және
статистика академиясы» акционерлік қоғамы

Бас редакторы:
Сатыбалдин С.С. – з.ғ.д., профессор,
ҚР ҰҒА академигі
Бас редактордың орынбасарлары:
Коржавов В.А. – з.ғ.д., профессор,
АЭСА ректоры
Шығайев А.М. – з.ғ.д., АЭСА ғылым
және менеджмент байланыстар
департаменті директоры

Редакциялық дирекция:
Рыскулов С.Р. – академик, АЭСА прези-
дентінің кеңесшісі
Әбілбасов Н.Ш. – т.ғ.д., профессор,
АЭСА Оңтүстік Қазақстандағы АТКО
директоры
Каюмов Н.К. – з.ғ.д., профессор,
Тәжікстан Республикасы Ұлттық акаде-
миясының академигі, Экономикалық
зерттеулер институтының директоры
(Душанбе қ., Тәжікстан)
Құрманбеков О.К. – з.ғ.д., профессор,
Коммерция және кәсіпкерлік универси-
тетінің кафедра меңгерушісі (Бишкек қ.,
Кыргызстан)
Мәдиев У.К. – т.ғ.д., профессор, ҰҒА ака-
демигі, АЭСА Тараз қаласындағы АТКО
директоры
Тузахметова М.М. – з.ғ.д., профессор,
ӨзР бухгалтерлер, аудиторлар қауымда-
стығының президенті (Ташкент қ.,
Өзбекстан)
Шеремет А.Д. – з.ғ.д., профессор,
МЭАБ академигі (Мәскеу қ., Ресей)

Таратқыш:
ТОО «Таргум» - «Принт» баспаханасы
Алматы қаласы, Таргум аялы,
Дарынның көшесі, 36
Таратқыш: 3000 дана

Тірлену тізбегі
1999-ж. 21.03.09. ҚР ҰҒА-ның және Ақпарат
министрінің, Ақпарат және Ұрпақ
министрінің бұйрығы
ҚР ҒЫМ Академиясының
22.11.07 ж. №9 шешімімен сабыс,
«Статистика, есеп және аудит»
журналы экономика ғылымы бойынша
диссертациялардың негізгі
қаржылық-қаржылық жарнама-
ғының басқымдар қатарына енгізілді.
Редакцияның мәжіліс-шайыс: 09.03.09
Алматы қ., Жандосов көшесі, 39
Алматы экономика және статистика
академиясы
Телефон: 3095818
3095850
Факс (727) 3093000
E-mail: aesa2005@mail.ru
a.milutin_86@mail.ru
Баспаға берілген күні: 01.03.11 ж.
Баспаға қойылған күні: 05.03.11 ж.
Қағазы: 70x100x16

Мазмұны

Есеп және аудит

С.К.Байдыбекова «Инновациялық қызметтің басқару есебін ұйымдастыру»	3
Сауранбай С.Б. «Банкпен жағдайындағы кәсіпорын мүлкінің жою құнын бағалау қажеттілігі»	8
Калимакпирова Г.Ш., «Дағдарыс жағдайындағы ұйым тұрақтылығын қамтамасыз етудің контроллингін рөлі туралы»	12
Васильева Н.А., «Күмәнді талаптар бойынша резервтер есебі»	17
Шүлембаева А. «Баланс активтерінің құрамы мен құрылымының динамикасын талдау»	21
Тұрлыбекова А.Е. «Халықаралық қаржылық есеп стандарты бойынша материалдық емес активтердің мәні мен мағынасы»	24
Айдарбекова А.К. «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын қабылдау және трансформациялау процедурасы»	28
Омар Д. «Компанияның қаржылық жағдайы»	33
Иманалиева Н.А. «Кәсіпорында ішкі және сыртқы аудит қызметтерін ұйымдастыру мәселелері»	37

Экономика

Міржақыпова С.Т., Баймуханова С.Б., «Тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарында өнімнің бәсекеге қабілеттілігін арттыру»	40
Джангарашева Н.В., Шиганбаева Н.Б., «Жер ресурстарын нарықтық сегменттеу»	44
Сагитова Г.К. «Т.Рыскулов атындағы ҚазҰУ-де ақпараттық білім беру және әкімшілік басқару ресурстарының интеграциясы»	49
Қуайырова А.К. «Оңтүстік Қазақстан облысындағы әлеуметтік қорғалуды қазіргі күндегі жағдайы»	53
Кубеева А.М., «Қазақстанның инновациялық саладағы қазіргі жағдайын талдау»	58
Логвиненко Ю.А. «Қазіргі жағдайдағы кәсіпорын қызметінің тиімділігін арттырудың теориялық негіздері»	63
Сайфутдинова Д., «Шығыс Қазақстан облысындағы әлеуметтік әріптестік институттары»	67
Ивилякзиев А.Е. «Оқытудың Болон жүйесіне ауысу аясында ЖОО ақпараттық білім беру ортасын басқару»	70
Абдықадырова Р.А., «Экономикалық теорияны ғылым ретінде оқып үйренудің қазіргі заманғы жағдайы»	72
Лю К., «Жабдықтаудың тиімді жүйесін құрамы»	77
Алтыбаева С.Ж. «Мемлекетті қайта құру және мемлекет міндетін жеңілдетудің шетелдік тәжірибесі»	87
Абишев А.Б. «Қаржылық дағдарыс жағдайындағы қаржы тәуекелдерін басқару»	92
Кумалаков В.А. «Көлеңкелі есептеулер мен көп агентті жүйенің стратегиялық рөлі туралы»	97

Қаржы

Тургулова А.К. «Венчурлік қаржыландыру жүйесін дамыту және инновация»	101
Есенберлина Д.И. «2009-2011 жылдардағы экономика мен қаржы жүйесін тұрақтандыру жөніндегі дағдарысқа қарсы басқару»	107
Жанысбекова Н.Ж., «Жинақтаушы зейнетақы қорларының қызметін мемлекеттік реттеу сараптамасы»	112
Ишанова Ш., «Қазақстан Республикасындағы депозиттерді кепілдендіру жүйесін жетілдірудің негізгі бағыттары»	115
Қайрмұхамбетова Д. «Қазақстан Республикасындағы салық жүйесін дамытудың бопсалағы»	119
Шамиев А.Т. «Валюта тәуекелі қаржы тәуекелінің құрамдас бөлігі ретінде»	122
Тораманова Р. «Кәсіпорынның қаржылық диагностикасы»	126
Қиямбаев Ғ. «Салықтың экономикалық тобиғаты»	130
Артыков М.Б. «Қаржы жүйесіндегі мемлекеттік несиеңі орны»	133
Егембердиева Р.К. «ҚР банк қызметтерін реттеу және мәжбүрлі қадағалау шаралары»	137
Абишева А.Ж., «салықтық жоспарлау-салық жүктелмесінің минамациясы»	140
Давлетбаева М.И., «Дағдарыстан кейінгі қазақстанның дамуы жағдайында ақша-несие саясаттарының бағыттары»	144
Давутова Д.А., «ҚР салық жүйесін салық қатынастарын үйлестіру арқылы жетілдірудің бағыттары мен дамуы»	149
Жанбергеннова Д.Т. «ҚР салық жүйесінің қазіргі жағдайы»	152
Смагулова А.М. «Өнеркәсіптік дамыған мемлекеттер экономикасындағы салық бизнесінің орны»	154
Джумаханова А. «Литинг және оны Қазақстан Республикасындағы кәсіпорындарында пайдалану»	157

Ақпараттық технологиялар

Мазарова Г.А., «Білім беру жүйесінде ақпараттық технологияларын қолданудың тиімділігі мен ерекшеліктері»	161
Мазарова Г.А., Байсейітова К.Н., «ЖОО-нда студенттерге компьютерлік технологияларды пайдалану жүйесін жүзеге асырудың психолого-педагогикалық жағдайы»	166
Байсейітова К.Н., «Компьютерлік технологияларды мемлекеттік білім оқытуды қолданушы жүйесінде»	171
Касымбергенова М.М., Иманбаев Б.Н., «Студенттердің өзіндік жұмысы процестікпен педагогикалық өзара грекеті»	179
А.М.Шығайев 60 жасқа	184

БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕ АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Мадьярова Г.А.,
«Информатика» кафедрасының меңгерушісі,
АЭСА доценті, п.ғ.к.

Ақпараттық технологиялардың білім беру жүйесінде кеңінен қолданылуына нақты педагогикалық шешімді шешуге арналған құралдармен атқаруымен қатар, дидактикалық әдістеменің дамуына оқыту мен білім берудің тәсілдерін, формаларын өзгертіп келеді. Айталық, Internet желілерінің кеңінен таралуы жаңа оқыту әдісінің жедел мүмкіндік туғызып отыр. Мультимедиялық технологияның, анимациялық графика мен машықтау әдістерінің дамуы, кәсіби ортаға текетті бейнелейтін виртуалды ортаға «ену» жолымен оқыту әдісінің құрылуына түрткі болып компьютерлік желілік машықтау кластардың пайда болуы, онлайн ойындар мен сайыстар мен рольді машықтандыру әдістерінің дамуына ықпал жасады. Ақпараттық технология- жетілетті дамытудың факто- рларға байланысты, қоғам- ға байқуатты болады. Сондық- тан саласындағы соңғы жеті- лердің құралдары мен- нисімен бірге болашақ- ғы перспективасын және іс- қолдану білім беруде маңыз- ды болуы тиіс. Атап айтқан- да, ақпараттық қатынастық техноло- гиялардың (АҚТ) қолдану болашақ- ғы білім беру жүйесінің озық си- ғы болуды, оқушылар мен- нисілердің жұмысының тиімді- ғін көтеруді, дәстүрлі шы- ғармалармен бірдей болғанда жоғары нәтиже алуды қамтамасыз етеді [1].

АҚТ-ны заманауи ғылыми-тех- никалық деңгейі, оларға іс жүзінде білім беруде қолданылатын ақпарат- ты өңдеудің барлық шығармашылық емес үрдістерін қайта тапсыруға бо- ларлықтай дәрежеде оқытудың зама- науи автоматтандырылған жүйелері оқытушының интеллектуалды еңбегінің бір бөлігін, оқушылардың үлгерімімен меңгеруін бақылауды өз мойнына алады. Осы үрдістің негізгі дағдылары мен тәсілдері осындай оқыту шеңберіне жақсы алгоритмде- леді. Тұтас жер шарын қамтитын за- манауи байланыс құралдары оқыту- дың автоматтандырылған жүйелері- мен оның кез келген нүктелерінде жеке оқушыға да, оқушылар тобы үшін де қатынас құруды қамтамасыз ету мүмкіндігін береді.

Оқытудың компьютерлік форма- лары болашақ білім беру жүйесінің негізгі екі принципін үздіксіздігі және мүмкінділігін жүзеге асырады. Бұл кезде ақпараттың технологияла- рының өзі оқу пәні болады, оны мең- гергенде оқытудың жаңа формалары мен оқыту әдістері құрастырылып, тексеріледі. АҚТ-ны қолдану білім беру сапасын өзгертеді, оны қоғам- ды ақпараттандырудың жалпы прин- циптеріне сәйкес түрлендіреді [2].

Бұл кезде білім беру технологи- ялары деп оқу программаларында қарастырылған формалар жүйесі қойылған дидактикалық максаттарға жетуді қамтамасыз ететін оқытудың әдістері мен құралдары болып табы-

латын оқыту мазмұнын жүзеге асыру тәсілдерін түсінеміз.

Ақпараттық-есептеуіш техника құралдары мен компьютерлік желілерді қолданып жүзеге асырылатын технологияларын көбінесе білім берудің ақпараттық және қатынастық технологиялары деп атайды.

Білім беретін АҚТ-ны жүзеге асырылатын ортаны онымен байланысқан келесі компоненттер анықтайды:

- техникалық (колданылатын компьютерлік техника мен байланыс құралдарының түрі);
- программалық-техникалық (оқыту технологиясын жүзеге асыруды қолдайтын программалық құралдар);
- ұйымдастыру-әдістемелік (оқушылар мен оқытушыларға арналған нұсқаулар, оқу үрдісін ұйымдастыру, жаңа технологиялар, әдістер, формалар).

Білім беруге арналған АҚТ келесі түрде ажыратуға болады:

- декларативті, оқушыларға оқу ақпаратының бөліктерін тізбектеп беруге және оны меңгерулерін бақылауға бағытталған (компьютерлік оқулықтар, оқыту және бақылау программалар, анықтамалық жүйелер, оқу бейнефильмдер);
- процедуралы, зерттелетін объектілер, үрдістер және құбылыстардың модельдерінің негізінде құрылады (имитациялық модельдер, пәндік-бағытталған орталар және олардың негізінде құрастырылған зертханалық практикумдар, жаттықтырушылар, ойын программалары).

Білім беретін АҚТ оны қолданудың дамуы және кеңеюімен оқыту тиімділігін жоғарылатуды байланыстырады. Тиімділік, оқыту технологиясының нәтижелері, сонымен бірге оған жетуге кеткен уақыт пен материалдық шығындарды есептеуді қам-

тый отырып, қандай да бір әдіспен анықталады. Бұл кезде оқыту нәтижелері бақылау жұмысының нәтижелері бойынша балмен немесе тестілеу нәтижесі бойынша шығарылған есептің пайызымен есептеледі.

Оқытудың компьютерлік әдістерінің тиімділігінің бағасын әдетте дәстүрлі әдістер деп аталатын инновациялық әдістермен салыстырмалы түрде береді. Дәстүрлі оқыту әдісінде пән бойынша берілетін материалды толық игеруді қамтамасыз ету бірінші орынға қойылады. Инновациялық әдіс бірінші орынға оқыту үрдісінде әрбір оқушының жеке әртүрлі ойлау формаларын дамытуды қояды.

Дәстүрлі оқытудың жетекші және негізгі формасы еліктеу, имитация, үлгіге еру болып саналса, инновациялық оқыту әрбір қатысушының жеке тәжірибесін белсенділейтін өзара әрекеттің көптүрлілігі; оқытудың әрбір кезеңінде әрбір оқушының белсенділігінің жоғарғы деңгейі сақталатын өзара әрекеттер формасы жетекші болып қалады.

АҚТ-ны оқыту үрдісінде қолданудың психологиялық-педагогикалық мақсаттарын жүзеге асыратын маңызды перспективті бағыттары мыналар болып саналады:

1) Мәліметтер базасын, білімдер базасын, экспертті-оқушы жүйелер, жасанды интеллект жүйелері болып табылатын интеллектуалды оқыту жүйелерін кеңінен қолдану.

Мәліметтер базасы (МБ) нақты пәнге қатысты мәтіндік, графикалық, анықтамалық, әдістемелік ақпараттарды қажет болған жағдайда олардың өзара байланысын сақтауға арналған құрылымданған деректердің жиыны. МБ мектепті басқаруды, оқу процесіне қатысушылардың барлығының өзіндік жұмысы, оқу үрдісінің барысы жөнінде бақылау және талдау үшін қолданылады.

базасы (ББ) – нақты білімнің моделінен және қалыптасатын біліктер, дағдылар, сонымен бірге білім алу тәсілдерінен тұратын жүйе.

Білім-оқыту жүйелері үш деңгейден тұрады: пәндік саланың білімін қамтитын оқу білім базасы, білім бағдарламалық ақпаратты іздеу жүйесі, пайдаланушы мен жүйе арасында алмасуды қамтамасыз ететін интерфейсі.

Білім келесі мақсаттарда қол-

данымдылық қызметтік ұйымдастыру, оқуды оңтайландыруға қолдануға арналған оқу материалын

қолдануға репититор деңгейін-дегі білім беру үшін, ол білім бөлімдерді дер кезінде қолдану мүмкіндігін береді; оқушылардың білім, білік, дағдыларын бағалау үшін;

қызметін басқару үрдісін автоматтандыру үшін;

виртуалды оқыту жүйелері арасында білімдерден тұрады:

ақпараттарды қамтитын білім базасын; пәндік салаға бағытталған білім базасынан;

құрылымын, оқыту үрдісін, оның схемасын және оқу объектіге ыңғайлауға арналған қамтитын білім база-

сынағы мен құрылымын білім талдау құралдарын, бағалау, интерактивті сұхбат беру-болжаулы модульді білім алу оқу үрдісінің барынша автоматтанды басқарудың ішкі

жүйе оқышы-жүйе-педогогикасында өзара әрекетті, педагогикадан әрбір оқу амалын

оқышының психофизиологиялық ерекшеліктерін ескеріп, қалыптасу деңгейі жөнінде аналитикалық мәліметтерді алу мүмкіндігі болатындай түрде қамтамасыз етуі керек.

2) Мультимедиа және гипермедиа жүйелерін, «микроәлем» ортасын қолдану, оқу мақсатындағы программалық құралдарды, автоматтандырылған оқыту жүйелерін жетілдіру.

Жоғарыда сипатталған мультимедиа және гипермедиа технологиялар оқытуды оңтайландыруды оқышының түйсігінің жоғарылығының арқасында көтереді. Оқытушы мультимедиа және гипермедиа жүйелер пайдаланушыға ақпаратты басқару, оны әр түрлі параметрлері бойынша қайта құру, қажетті әрекет түрін тандау пайдаланушы әрекетін талдау мүмкіндігін береді.

«Микроәлем» компьютерлік ортасы оқытуды АҚТ құралдарының әртүрлі мүмкіндіктерін қолдануды зерттеу арқылы жүзеге асырады. Бұл бағыт қазіргі кезде анағұрлым болашағы бар болып саналады, өйткені мектептің жоғарғы сатысында оқытудың көпсалалығы жүзеге асып отыр. Орта жобалау бойынша қызметті толық және жан-жақты жүзеге асыруға мүмкіндік беретін компьютерлік модельдеуді қолдануды ұйғарады, ол оқышы қабылдаған шешім бойынша объектілер мен ситуациялар құру мүмкіндігін береді, компьютер осы әрекеттер мен шешімдердің нәтижелерін көрсетеді. Байланыссыз ақпараттық өзара әрекеттің жаңа технологиялары – кешендік мультимедиа операциялық орта көмегімен тікелей ену мен нақты уақытта экрандық әлемде стереокопиялық түрде көрсетіліп, елестерді жүзеге асыратын виртуалды нақтылық кеңінен қолданыс тапты.

3) Телекатынастық құралдарды қолдануға негізделген біртұтас білім

беру ақпараттық кеңістігі мүмкіндіктерін қолдану.

Телекоммуникация құралдары пайдаланушы мен мәліметтердің орталық ақпараттық қоры немесе жоғарыда сипатталған байланыс тораптарының біріне қосылған пайдаланушы компьютерлерімен өзара ақпарат алмасуға арналған компьютерлік желілер, телефондық, спутниктік байланыстарды қамтиды.

Біртұтас ақпараттық кеңістікті құру келесі жетістіктерге жетуге мүмкіндік береді:

- оқу үрдісінің тиімділігі мен сапасын көтеру;
- ғылыми зерттеу үрдісін интенсификациялау;
- қосымша білім алуға арналған уақытты қысқарту және жағдайларды жақсарту;
- білім беру мекемелерін басқару жеңілдігімен тиімділігін көтеру;
- ұлттық білім беру жүйелерін әлемдік ақпараттық ортаға біріктіру, ол білім, ғылым, өндіріс, мәдениет, денсаулық және басқа да салалардағы халықаралық ақпараттық ресурстарға қатынауды айтарлықтай жеңілдетеді.

Біртұтас ақпараттық білім беру кеңістіктігі белгілі бір пайдаланушыларға арналады:

- жүйе ішіндегі пайдаланушылар, олар оқытушылар, оқушылар және ғылыми қызметкерлеру болуы мүмкін;
- жүйеге қатысты сыртқы пайдаланушылар: ата-аналар, мемлекеттік және ғылыми мекемелердің жетекшілері мен қызметкерлері;
- шет елдік пайдаланушылар.

Ақпараттық қатынасты дамыту, компьютерлерді жергілікті және ауқымды желіге біріктіру, мәліметтер базасын, эксперттік жүйелерді құру – осылардың барлығы дәстүрлі оқу формасын толықтырып, кейіннен

оларды алмастыратын ерекше телеқатынастық оқу ортасын құрады. Бұл оқу ортасы – жалпы білім беретін орта мектептің білім беру құрылымына АҚТ енгізу әдістемесі мен принциптерін қайта құратын кешенді компьютерлік оқыту мектебінің негізі болады. Кешенді компьютерлік оқыту мектебі қызметтің барлық түрлерінде: оқу, педагогикалық, ғылыми-зерттеу, ұйымдастыру-басқару, эксперттік және басқалар, АҚТ қолдану жүйесі болып табылады.

Әйтсе де, бұл кезде кешенді компьютерлік оқыту мектебінде ақпараттық-есептеуіш техника құралдарының мүмкіндіктері қолданылған жұмыстар жаңа сапаға, АҚТ-ны қолданудың біртұтас идеологиясы мен стратегиясы басым зерттеулерге сүйенуі тиіс.

Кешенді компьютерлік оқыту мектебі оқу үрдісінің әрбір қатысушысына тұлғаны жылдам дамытумен бірге қоғамдық интеллект жинағын арттырудың жаңа мүмкіндіктерін береді.

Білім беру мекемесінің біртұтас ақпараттық кеңістігін құру және дамыту мәселелері мен негізгі басым бағыттары:

- 1) Техникалық жабдықтау;
 - 2) мамандарды даярлау және қайта даярлауды ұйымдастыру:
- ақпараттық ресурстарды құру және олармен жұмыс істеу үшін мамандарды даярлау деңгейін көтеру және жетілдіру;
 - заманауи ақпараттық ресурстарды қолдану үшін оқушылар мен оқытушылардың дайындық сапасы мен деңгейін көтеру.
 - Ұйымдастыру шараларын жүргізу:
 - ақпараттық ресурстарды қолданудың ағымдағы жағдайын меңгеру;
 - АҚТ-ны қолдану бойынша нұсқаулар құрастыру;

ын ерекше теле-
асын құрады. Бұл

ты білім беретін
беру құрылымы-

емесі мен прин-
атын кешенді ком-

пектебінің негізі
компьютерлік

меттің барлық
педагогикалық,

ымдастыру-баск-
е басқалар, АҚТ

ып табылады.
еде кешенді ком-

пектебінде ақпарат-
ника құралдары-

ті қолданылған
аға, АҚТ-ны қол-

идеологиясы мен
м зерттеулерге

компьютерлік оқыту
ын әрбір қатысу-

ылдам дамытумен
еллект жинағын

мүмкіндіктерін бе-

емесінің біртұтас
ін құру және да-

ен негізгі басым

жабдықтау;
сы даярлау және

ымдастыру;
ресурстарды құру

ис істеу үшін ма-
деңгейін көтеру

апараттық ресур-
ын оқушылар мен

айындық сапасы
бү

ру шараларын

ресурстарды қолда-
адайын меңгеру;

плану бойынша

аудит 1(40)2011

– алдыңғы қатарлы тәжірибе-
лерді талдау және тарату;

– эксперимент жүргізу.

3) Ақпараттық ресурстарды элек-
тронды нұсқаға аудару: жинақталған
ақпараттың көп бөлігін компьютер-
де қабылданатын тасымалдаушыла-
рға аудару.

4) Мемлекеттік ақпараттық ре-
сурстарды әлемдік ақпараттық орта-
мен біріктіру:

– халықаралық программаларға
қатысу;

– қатысушылардың мамандығын
көтеру;

– бірлескен халықаралық жоба-
ларды орындауға қатысу.

Ақпараттық-қатынастық техно-
логиялар тек білім беру мекемесі
шеңберінде емес, барлық білім беру
жүйелерінің принципіалды жаңа ди-
дактикалық міндеттерін шешуге
мүмкіндік береді:

– қызықтырған сұрақтар мен та-
қырыптар бойынша ақпарат алмасу,
алынған ақпаратты қолдану, талдау
және алдыңғы қатарлы тәжірибелерді
меңгеру;

– бірлескен зерттеу жұмыстарын
ұйымдастыру;

– оқушылар және педагогтармен
консультативті көмекті ұйымдастыру,
мамандықты көтеру курстарын жүргізу;

– кашықтан оқытуды ұйымдас-
тыру;

– оқушылардың әлеуметтік және
коммуникативтік кабылеттерін,
қарым-қатынас жасау мәдениетін
калыптастыру;

– ақпараттарды әртүрлі ақпарат
көздерінен алу, оларды сақтау және
өңдеу біліктерін қалыптастыру;

– интеллектіні дамыту, оқушы-
лардың мәдениетін көтеру;

– компьютерлік графика және
компьютерлік модельдеу құралдарын
қолданып, күрделі техникалық және
биологиялық жүйелердің ішіндегі
микро және макроәлемдегі құбылы-
стар мен процестерді зерттеу;

– үлкен немесе өте аз жылдам-
дықпен нақты өтетін әртүрлі физика-
лық, химиялық, биологиялық және
әлеуметтік процестерді уақыт масша-
табында ыңғайлы меңгеру үшін
көрсету;

Осы мүмкіндіктер оқу үрдісінде
оқу мекемелерінің жағдайы көтер-
мейтін өте қымбат жабдықтар көме-
гімен имитацияланатын процестерді,
компьютерлік модельдерді қолданып
зертханалық жұмыстар мен сабақтар
ұйымдастыруға мүмкіндік береді.
Бұл білім беру жүйесіне ақпараттық
технологияны енгізудің экономикалық
тиімділігін көрсетеді.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Нургалиева Г.К. Становый отчет о внедрении информационно-коммуникационных технологий в систему среднего общего образования Республики Казахстан – Алматы, 2007. – 120 с.

2. Даумов Н.Г. Оқытуды ақпараттандыру процесінде оқушылардың зерттеу қызметін дамыту. Педагогика ғыл. кандидаты ... дис. автореф. – Атырау, 2003. – 30б.

Түйін

Бұл мақалада білім беру жүйесінде ақпараттық технологияларды қолданудың мүмкіндіктері мен ерекшеліктері қарастырылған.

Резюме

В данной статье рассматриваются особенности и возможности применения информационных технологий в системе образования.

Summary

This article examines the relationship to the feature and possibility of application informative to technology in the system of education.